

1 Zaa

Titire mbede ká Zaa d̄aa

Bay ká se tul feri ká d̄o bil mbede ni key

Mbede key na Zaa d̄aa, bay ji l̄e, k̄er bayri yoklo ni bay tul nzoḅri ká i d̄aa nzoḅ mbika lawri nduo k̄i. Nzoḅkeri ku na b̄aa mii, Vu Ḥgerewuru yaa s̄uo z̄iḅ nzoḅ b̄a tusue ya, ze Zezu kara b̄a K̄risi, nzoḅ ká Ḥgerewuru waa bay píe ni ví yaa nzoḅri na ya ndaw. Ká bil mbede key na Zaa b̄aa mii, nzoḅ ká d̄aa law-ε ḅo tul bay na ku l̄e, ka ti máa bay z̄úo z̄iḅ Ḥgerewuru b̄áy Zezu K̄risi ya. R̄oḅay, ka ti máa bay k̄ór̄o z̄úo k̄i b̄e b̄áy nzoḅ mbika law h̄awri ya ndaw. Zezu K̄risi na b̄a Vu Ḥgerewuru, b̄e ká'a ví yaa s̄uo z̄iḅ nzoḅ. Nzoḅ ká yaa bay key ya l̄e, ka b̄a nzoḅ tul ḅgani K̄risi. Ḥgerewuru b̄a zad̄ taḅa a b̄a nzoḅ law ini. Nzoḅ ká b̄a taa Ḥgerewuru na d̄o bil zad̄ taḅa b̄áy law ini. 'Be ze b̄a fe ká d̄aa h̄a nzoḅ z̄úoke z̄iḅ Ḥgerewuru ndaw, z̄iḅ nzoḅ mbika law h̄awri ndaw pi.

Máa bayri ká d̄o bil-e

Zad̄ taḅa b̄áy suḅ tilo: 1.1–2.27

Vu Ḥgerewururi: 2.28–3.24

Nzoḅri ká i d̄i s̄uo-ri b̄a nzoḅ yaḅaḅa bay saa nzaa Ḥgerewuru: 4.1–6

Híi k̄i, b̄áy mbaka tul tuk̄el̄e: 4.7–5.12

Káw b̄áy kumnun ká d̄o b̄anguo: 5.13–21

Nasi bay ká se tul Zezu

¹ Buru d̄aa mbede key na ha r̄i bay b̄áake bay se tul b̄e ká'a d̄o pola d̄oḅ ndaw r̄oḅ feri d̄o b̄áy na. Buru laa bay b̄e ká'a b̄aa ndaw, buru ko ni b̄áy nun buru gbak gbak ndaw, nun buru h̄oy kara hu ká tul-e s̄i s̄i, a buru zaa ni

ḡáy nduo ḡuru kị ndaw pi. Be na, ka ḡa ḡay ká ḡa nzoḡri káwke ḡáy kumnun,² a ví yaa sùo zìḡ nzoḡ ḡa ḡuru kō ni, a ḡúru ḡa nzoḡ ḡay nasike. Sàwke mini ze, ḡuru ka-káa ḡay ḡe nzoḡ ḡaḡa nzoḡri káw ḡáy kumnun ḡaḡuḡ na ha rì. Be na, ka kaw lakun Bǎa ḡḡEḡEwuru ndaw, rḡḡ a ví yaa sùo zìḡ nzoḡ ḡa ḡuru kō ni.³ Fe ká ḡuru kō a ḡúru laa ḡayke na, ḡuru ka-káake ha rì, ḡay ḡaḡa ḡo ḡaarì kara, ì ḡaa law mbjw ka zìḡ ḡuru ká ḡuru zuḡ zìḡ Bǎa ḡáy Vi-e Zezu *Krisi. ⁴ ḡuru ḡaa mbeḡe se tul fe niri key na ha rì, ḡay ḡaḡa suoriya ka yaa ḡil law naari kpol kpol.

Tjì saa ḡil fe ḡaa yaa ḡay séke zaḡ taḡa

⁵ Ì kō, ḡay ká ḡuru laa ká nzaa Zezu, a ḡúru ḡaa ha rì na ze ḡo key: ḡḡEḡEwuru ḡa zaḡ taḡa, fe pire ndjì mini kara zaa sùo-ε ya. ⁶ Zaḡka nzoḡ ḡaa mii, ḡeri zuḡ zìḡ ḡḡEḡEwuru, rḡḡ a ḡaa fe kaaya ḡaḡuḡ le, nzoḡke ku na ḡa nzoḡ kúḡ ḡay, a fe ḡaa ḡe kara ḡo máa ḡáy tusuε ḡay ya. ⁷ Roo le, zaḡka náa séri simseḡ ká ḡil zaḡ taḡa munu ká ḡḡEḡEwuru kị sùo-ε ḡo ḡil zaḡ taḡa na le, náa zuḡri zìḡ kị ḡa liε ḡa lew, a ḡa sím Zezu Vu ḡḡEḡEwuru na wàa feyaa naari kaḡ kaḡ riw bele.

⁸ Zaḡka nzoḡ ḡaa mii, ḡeri ḡaa feyaa ya le, ḡe kị sùo-ε ze ula sùo-ε, a tusuε ḡay kara ti ḡil law-ε ya. ⁹ A roo le, zaḡka náa tinari feyaa naari ḡa ḡḡEḡEwuru le, ka'a ndáka bumake zìḡ naari, a wàa naari *taḡ kaḡ kaḡ ká tul fe kaaya naari na riw bele, ḡay jì le, ka ḡa nzoḡ ká'a ḡo tul ḡay ḡe, a ḡaa fe ká ḡo ḡáy zaḡε nzeḡem. ¹⁰ Zaḡka náa ḡaari mii, náa ḡári feyaa ya le, náa ḡiri ḡḡEḡEwuru ḡa nzoḡ kúḡ ḡay, a ḡay ḡe kara ḡo ḡil law naari ya.

2

¹ Baarì ká ì ḡa vu-iri, mì ḡaa mbeḡe se tul fe niri key na ha rì ḡay ḡaḡa rì ḡaa feyaa ya. Roo le, zaḡka nzoḡ ví

ɔ́aa feyaa ɛ, nzoɔ mbijw munu ɔ́a nzoɔ yaaja ɔ́ay ká tul nzoɔbri na ɔ́o pol Baa ɔ́i ku. ʼBe na, ɔ́a Zezu *Krisi, nzoɔ fe ɔ́aa ɔ́áy zaɔɛ nzeɔɛm na. ² ʼBa ɔ́e ká'a mbi sùo-ɛ ɔ́a vuy *fe poy, a kóke seke fe, a zɔ́nke huɔɔ ɔ́ay tul feyaa naari ha ɔ́ɛɛwuru ndáke buma zɔ́n naari. A ɛ, ɔ́ay tul feyaa naari kɔ́ hɔ́y ya, roo ɛ, ɔ́ay tul feyaa nzoɔbri riw bele ká tusiri key. ³ ʼZaɔka náa ɔ́ori tul *bol kusol ɔ́ɛɛwuru na ɛ, ɔ́e ndaw roo, kiɛ naari mii, náa tuuri ni ta-taɔ ɔ́áy. ⁴ ʼNzoɔ ká ɔ́aa mii, ɔ́eri tuu ni tuu, roo a ɔ́o tul bol kusol-eri na ya ɛ, ka ɔ́a nzoɔ kúɔɔ ɔ́ay, a tusue ɔ́ay kara ti ɔ́il law-ɛ ya. ⁵ ʼRoo ɛ, nzoɔ ká ɔ́aa vu mbom ɔ́o tul ɔ́ay ɔ́e na, kiɛ mii law ini ɔ́ɛɛwuru na yaa ɔ́il law-ɛ kpol kpol a ɔ́o ɔ́áy zaɔɛ nzeɔɛm. ʼBe ndaw roo, náa kóri ta-taɔ mii, náa zuɔri zɔ́n ni ɔ́áy. ⁶ ʼNzoɔ ká ɔ́aa mii, ɔ́eri zuo zɔ́n ni na, ɔ́o nun haɔa ni ka mbóro sɔ́msed Zezu, a se munu ká ɔ́e na. ⁷ ʼVu-iri, ɔ́aarì ká mì kɔ́ rì ɔ́a nzoɔ nun-i na, bol kusol ká mì ɔ́aa ɔ́o mbeɔe ha rì key na, ɔ́a bol kusol fie ya, roo ɛ, ɔ́a táw bol kusol ká ì yaa ɔ́ayke ɔ́áy nam ká ì mbíke law-rì hɔ́y na. Táw bol kusolke ku na, ɔ́e ze ɔ́a ɔ́ay ká ì laa ɔ́oɔ ro ku. ⁸ ʼZe munu hɔ́y kara, ɔ́a bol kusol fie na kɔ́. Ì kɔ́, sɔ́msed Zezu na kiɛ naari ɔ́a fe fie ɔ́a tusue ndaw, a sɔ́msed ɔ́aarì hɔ́y kara kiɛ faa mbijw munu ndaw, ɔ́ay ɔ́i ɛ, suɔ́ tilo na ɔ́o zékre, a zaɔ taɔa taa tusueke laa ro ze ɔ́o táɔ gɔ́ɛɛɛ. ⁹ ʼNzoɔ ká ɔ́aa mii, ɔ́eri ɔ́o ɔ́il zaɔ taɔa, roo a fuy yu-ɛ ɛ, ka ɔ́o ɔ́il suɔ́ tilo na kɔ́b roɔbay zu. ¹⁰ ʼA nzoɔ ká kɔ́ yu-ɛ ɔ́a nzoɔ nun-ɛ ɛ, ka kaw ɔ́il zaɔ taɔa, a fe ká ɔ́o ɔ́il law-ɛ ɔ́a nguɔɔ puu ɔ́ay haɔa ni te a ɔ́aa feyaa na, tiya. ¹¹ ʼRoo ɛ, nzoɔ ká fuy yu-ɛ ɛ, ka ɔ́o ɔ́il suɔ́ tilo, a se ɔ́il suɔ́ tiloke na, a zaɔ ká'a se ɔ́a ɔ́aɔi na kara, ka kɔ́ faake ya, ɔ́ay ɔ́i ɛ, suɔ́ tilo na fumra nun-ɛ gbiɔli.

Káw tukɛɛ nzoɔ mbika lawri

¹² Baarì ká ì ɓa vu-iri na, m̀i ɗaa mbeɗe ni key ɓay ɓáake ha r̀i mii, feyaa ɓaarì na, ɲɛɛwuru nda bumake zɪɲ r̀i ɓay tul fe ká Zezu *Krisi ɗaa na. ¹³ Baarì ká ì ɓa ɓáari, m̀i ɗaa mbeɗe ni key ɓay ɓáake ha r̀i mii, Zezu Krisi, ɓe ká'a ɗo pola ɗɗɗ ndaw roo feri ɗo ɓáy na, ì tuu ni ta-taɲ. Baarì ká ì ɓa kubanri, m̀i ɗaa mbeɗe ni key ɓay ɓáake ha r̀i mii, ì haw yum ká tul ɲɛɛtemndaya na ro. Baarì ká ì ɓa vu-iri, m̀i ɗaa mbeɗe ni key ɓay ɓáake ha r̀i na roɓay mii, ì tuu Baa naari na ta-taɲ ro. ¹⁴ Baarì ká ì ɓa ɓáari na, m̀i ɗaa mbeɗe ni key ɓay ɓáake ha r̀i mii, ɓe ká'a ɗo pola ɗɗɗ ndaw roo feri ɗo ɓáy na, ì tuu ni ta-taɲ ro. Baarì ká ì ɓa kubanri na, m̀i ɗaa mbeɗe ni key ɓay ɓáake ha r̀i mii, ì ɗo ɓáy hurusuo ndaw, Bay ɲɛɛwuru kara ɗaa puo ká ɓil law-r̀i ndaw, a í haw yum ká tul ɲɛɛtemndaya na ndaw pi.

¹⁵ ì ha kɔn feri ká tukɛɛ key ɓáy feri riw bele ká ɗo ɗi na, ka kúo r̀i ya. Zaɗka nzoɓ ɗaa kɔn fe ká tukɛɛ key na ɛ, faa ká ɓay haɲa ni hĩike Baa ɲɛɛwuru na tiya. ¹⁶ ì ko, feri riw bele ká ɗo tukɛɛ key na, ɓa fe ká uru saa luo Baa ya, roo ɛ, ɓa feri ká ɗo tukɛɛ key hoy. Fekeri na ze ɗo key: ɗáa kɔn fe naysuo ndaw, kóko nun fe ndaw, roo siika sùo ká tul feri ká tusiri key na ndaw pi. ¹⁷ A ɛ, tukɛɛ, ɓáy feri riw bele ká ɗo ɓil-e na ɗo kál. Roo ɛ, nzoɓ ká ɗaa law hiiya ɲɛɛwuru na kaw ɓáy kumnun ká ɗo ɓanɲuɔ kpaɗara. ¹⁸ Vu-iri, timbeɗe key na, ɔro ɓie nam ká tusiri key na tònɲ ɗi mbáa. Bay ká se tul nzoɓ tul ɲgani Krisi ká'a tji na, ì laa ɓayke ro. Roo ɛ, timbeɗe key na, nzoɓ tul ɲgani Krisiri na i ruo ɓamba i tji ro. Be ze kiɛ mii, ɔro ɓie nam ká tusiri key na, tònɲ ɗi mbáa. ¹⁹ Nzoɓkeri ku na, i ɗo sakra naari key roo í zol, ɓay ji ɛ, i ɓa nzoɓ naari ya. Zaɗka i ɓa nzoɓ taa naari na ɛ, i káw zɪɲ naari key. Roo ɛ, i tji ká sakra naari key í zol, ɓay haɲa ɓo ɓayke ɗo

ta-taŋ mii, ɓari riw bele na, i ɓa nzob̄ taa naari ya. ²⁰ A ɓaari na laa ɓe, ɓáy faa Nzob̄ ká Taŋ Kaɗaŋ na ze, ò zĩŋke Tem Law Pie*. Be mini ze, ɓaari riw bele na, ò tũuke tusuɓe ɓay na ta-taŋ. ²¹ Ze, mbede ká m̀i ɗaa ha r̀i key na kiɓe a ɓaa mii, ò tuu tusuɓe ɓay na ya, munu ya. Roo ɓe, ɓaari na, ò tuu tusuɓe ɓay na ta-taŋ, a í kɔ ndaw, kúɗ ɓay mbijw mini kara ti ɗoko ɓil tusuɓe ɓay na ya ndaw pi. ²² A waa, nzob̄ ve ze ɓa nzob̄ kúɗ ɓay na ɓe? ʼBa ɓe káʼa ɓaa mii, Zezu na ɓa Krisi, nzob̄ ká Ŋɓɓɓɓɓɓ waa ɓay píe ni ví yaa nzob̄ri na ya. Nzob̄ ká tuŋ Baa Ŋɓɓɓɓɓɓ ɓáy Vi-e na ŋgerɓ ɓe, ɓa ɓe na k̀i ze ka ɓa nzob̄ tul ŋgani Krisi. ²³ A nzob̄ ká may a ɓaa mii, Zezu ɓa Vu Ŋɓɓɓɓɓɓ ya ɓe, ka may ɓay ká se tul Baa na ndaw pi zu. A nzob̄ ká nzi-ɓe tji a ɓaa mii, Zezu ɓa Vu Ŋɓɓɓɓɓɓ na laa ɓe, ka zuo zĩŋ Baa na ndaw. ²⁴ Saŋke mini ze, ɓaari na, ɓay ká ò laa ɓáy nam ká ò mbike law-r̀i na, ò ha ni ɗaa puo ká ɓil law-r̀i. Zaaɗka ɓayke ku na ɗaa puo ká ɓil law-r̀i ɓe, ò zuo zĩŋ Vu Ŋɓɓɓɓɓɓ na ndaw, a í zuo zĩŋ Baa na ndaw. ²⁵ ò kɔ, fe ká Krisi waa ɓay haŋa naari na ze ɗo key: ɓa kumnun ká ɗo ɓaŋguo kpaɗara. ²⁶ M̀i ɗaa mbede fe niri key na, ɓay ɓáake ɓay ha r̀i se tul nzob̄ri ká i nzaa faa ɓay úlari ha r̀i wuru. ²⁷ A ɓaari laa ɓe, Tem Law Pie ká Krisi ha r̀i na ɗaa puo ɗo ɓil law-r̀i ɓaŋguo. Munu ká Tem ɓe ɗaa puo ɗo ɓil law naari na, ò se síe haŋa nzob̄ k̀i ɓoɗ ka ví féferi fe mbaa ro. Tusueke ɓe, Tem ɓe na fereri fe riw bele ɓaŋguo, a fe káʼa fereri na ɓa tusuɓe k̀i ɓo, úoke tiya. Be ze, ɓay káʼa fereri na, ò ha ni ɗaa puo ka ɗo ɓil law-r̀i, a í zũoke zĩŋ Krisi na ɓaŋguo. ²⁸ Munu zu ɓe, vu-iri, m̀i ɓaa ta-taŋ ha r̀i: ò zũo zĩŋ Krisi, ɓay haŋa ɓo nam káʼa yji a vi

* ^{2:20 2.20} Nzob̄ ndáy ɓay haŋeri i ker í ɓaa mii, fe saŋmi ká i zĩŋ ɓáy faa Nzob̄ Taŋ Kaɗaŋ na, ɓa Tem Law Pie. A nzob̄ ndáy ɓay haŋeri laa ɓe, i ker í ɓaa mii, fe saŋmi na ɓa Bay Ŋɓɓɓɓɓɓ.

na Ƽ, law naari ka tɔ ya ndaw, a sahoƵ kara ka sɛ naari ha naa ɔfori ɔfi ɔfi ziŋ ni ya ndaw pi. ²⁹ Baari na i ko mii, ŋgerewuru ba nzoɔ ka ɔfo baƵ zaɔɛ nzeɔɔem. Munu zu Ƽ, ndaɔ ɔbaƵ ko ko mii, nzoɔ ha ha ka ɔaa fe baƵ zaɔɛ nzeɔɔem na, ka ba vu ŋgerewuru.

3

Nzoɔ mbika lawri na, i ba vu ŋgerewururi

¹ Bawda law ini ka ŋgerewuru mɔba ziŋ naari na waa, i ko ya Ƽ? BaƵ faa bawda law ini ɔe key na ze, ka ɔfi ke naari ba vi-eri. Ka'a ɔfi ka naari ba vi-eri hoƵ ya, tusu eke Ƽ, naari na, naa ɔbiri vi-eri! Nzoɔ tuka Ƽeri key na, i tuu naari ba vi-eri ya, ɔbaƵ i Ƽ, ɔbiri na, i tuu ni ya. ² Vu-iri, baari ka mi ko ri ba nzoɔ nun-i na, timbeɔɔe key na, naa ɔbiri vu ŋgerewururi ki ro. Waa, namke Ƽ, naa ɔokori mina Ƽ? Be ze ba fe ka ɔfo *taŋ kaɔ kaɔ ya ro ɔbaƵ. A Ƽ, naa ko ri ta-taŋ mii, nam ka *Krisi a yi a vi na, naa riri ni, ɔbaƵ i Ƽ, naa ko ko ri ni ta-taŋ. ³ A nzoɔbri riw bele ka i ɔaa law-ri nzokɔfo te tul Krisi ɔbaƵ ɔoko munu ka ɔe na, i ha law-ri ka taŋ kaɔ kaɔ munu ka Krisi kara taŋ kaɔ kaɔ na. ⁴ Nzoɔ ka ɔaa feyaa ɔbaŋguɔ na, ka mba nzaa ŋgerewuru, ɔbaƵ i Ƽ, feyaa na ba mbaka nzaa. ⁵ Baari na i ko ndaw mii, Zezu Krisi na vi tusiri key ɔbaƵ naa feyaa nzoɔbri. Be na, ka ɔaa feyaa ndji mini kara ya. ⁶ Be mini ze, nzoɔ ka zuɔ ziŋ ni na, ka ɔaa feyaa ɔbaŋguɔ ya. A nzoɔ ka ɔaa feyaa ɔbaŋguɔ laa Ƽ, ki e mii, ka ko Zezu Krisi ya ndaw, a tuu ni ya ndaw pi. ⁷ Vu-iri, i ha nzoɔ mbiw mini kara ka ulari ya! Nzoɔ ka ɔaa fe ɔfo baƵ zaɔɛ nzeɔɔem na, ka ɔfo nzeɔɔem na ki laa, munu ka Zezu Krisi ki suo-e kara ɔfo nzeɔɔem ndaw na. ⁸ Nzoɔ ka ɔaa feyaa ɔbaŋguɔ na, ka ba vu ŋgerewururi, ɔbaƵ i Ƽ, ba ɔfi baƵ tiikake lew hoƵ na, ŋgerewururi ze ba nzoɔ ɔaa feyaa ɔbaŋguɔ.

ì kɔ, ɔay ɔ́íe peɔf ɔgerɛtemndaya na ze, Vu ɔgerɛwuru na víke. ⁹ Nzob ká mboɔa fie mboɔ ni ɔa vu ɔgerɛwuru na, ka ti mbika sùo-ε ɔa nzob ɔ́áa feyaa na mbáa, ɔay ɔ́i le, mɔiri fe kere ɔgerɛwuru na ɔfo ɔbil law-ε. Munu ká ɔgerɛwuru ɔa Bi-ε na, ka ti máa ɔ́áa feyaa na ɔanguɔ ya. ¹⁰ Be mini ze, ɔáy faa ká ɔfo key na, i wálke sakra vu ɔgerɛwururi ɔáy vu ɔgerɛtemndayari ta-taɔ: nzob ká ɔ́aa fe ɔfo ɔáy zaɔɔe nzeɔɔem ɔanguɔ ya na, ka ɔa nzob taa ɔgerɛwuru ya, a be ká'a hii yu-ε ya hɔy kara, ka ɔa taa ɔgerɛwuru ya ndaw pi. ¹¹ ì kɔ, káa ɔay ká ì laa ɔa ɔ́íe ɔáy nam ká ì mbike law-rì na ze ɔfo key: ì hii kɔ ɔa lie ɔa lew. ¹² Náa ɔ́ári munu ká *Kayi ya. Be na, ka ɔa nzob taa ɔgerɛtemndaya ká'a i yu-ε kɔ sùo-ε. A waa, ɔay ɔ́i kɔ ze, ka ike yu-ε na le? ɔay ɔ́i le, peɔf ɔ́áa ɔberi na ndaya, a peɔf ɔ́áa yu-ε na laa le, ɔfo ɔáy zaɔɔe nzeɔɔem. ¹³ Yu-iri, Zaɔka nzobri ká tukɛɛ key fuy rì le, ì hɔ ni ka túku rì ya. ¹⁴ Timbeɔɔe key na, náa kóri ndaw, huɔf ti réke mbay ká tul naari mbáa, a náa káwri ɔáy kumnun ká ɔfo ɔanguɔ. Náa kóri munu ɔay ɔ́i le, náa hiiri yu naari. Nzob ká hii yu-ε ya le, huɔf re mbay ká tul-e kɔɔ rɔɔay. ¹⁵ A nzob ká fuy yu-ε na, ka ɔa ɔombirim nzob. ì kɔ ta-taɔ ndaw, ɔombirim nzob na, ɔfo ɔáy kumnun ká ɔfo ɔanguɔ na ya. ¹⁶ Híi kɔ na waa, ɔa ɔ́i kɔ le? Zezu Krisi na kɛ naari faake a mbi sùo-ε hɔ huɔf ɔay tul naari. Be mini ze, naari hɔy kara, náa mbikari sùo naari hɔ huɔf ɔay tul yu naari ndaw. ¹⁷ Zaɔka nzob ɔfo ɔáy feri, rɔɔ a kɔ nun síe yu-ε ká se síe fe na ya waa, law ini ɔgerɛwuru ɔfo ɔbil law nzobke kɔ zu le woo? ¹⁸ Vu-iri, ndaɔf ɔay haɔa law ini naari ka ɔfo ɔáy faa ɔay ká tɔi ká nzaa naari rɛm rɛm hɔy ya, roo le, ɔáy faa peɔf ká náa ɔ́ári na ndaw rɔɔ, a kɛke tusue law ini ɔgerɛwuru ká ɔfo ɔbil law naari na ɔáy. ¹⁹⁻²⁰ Be mini ze, náa kókokeri mii, náa ɔári nzob ɔ́aa sùo ɔay. Ze ɔbil law naari ɔ́aa ɔay

bo tul naari hoy kara, ka pol ηγερωυru na, law naari a ndaka siri fuo bay, bay ji le, ηγερωυru ba bawda nzoɓ ka kal tul bil law naari, a ko feri riw bele. ²¹ A baari vu-iri ka mi ko ri ba nzoɓ nun-i na, zaɗka bil law naari daa bay bo tul naari ya le, naa dokori pol ηγερωυru bay law tokoke ya, ²² a feri riw bele ka naa vberi ni na, naa ziri feke, bay ji le, naa hiri bol kusol-eri, a naa daari fe ka rii law-e. ²³ I ko, bol kusol-e ka'a ha naari na ze do key: naa daari law naari ka bo tul Vi-e Zezu Kri, a naa hikeri ki ba lie ba lew munu ka'a ba na. ²⁴ Nzoɓ ka daa vu mbom bo tul *bol kusol ηγερωυru na, ka zuo ziri ni, a ηγερωυru hoy kara zuo ziri nzoɓke na ndaw. A waa, faa ji ze naa kokeri mii, ηγερωυru na zuo ziri naari le? Bay faa Tem Law Pie ka'a ha naari na ze, naa kokeri.

4

Faa kele sakra temri

¹ Vu-iri, baari ka mi ko ri ba nzoɓ nun-i na, i yaa bay nzoɓri ka i di suo-ri ba nzoɓ doko bay Tem ηγερωυru na munu hoy ya. Roo le, i bekle ri ta-tan i ko, waa, nzoɓkeri ku na i do bay Tem taa ηγερωυru ba tusuε ki zu le? I daa munu, bay ji le, nzoɓri ka i di suo-ri ba *nzoɓ yaana bayri saa nzaa ηγερωυru na, i yaa zaɗ kpol kpol ka tusiri key. ² I ko, faa ka i tokoke nzoɓ ka do bay Tem ηγερωυru na ze do key: nzoɓ ka ba mii, Zezu *Kri na vi yaa suo ziri nzoɓ ba tusuε le, nzoɓke ku na, do bay Tem taa ηγερωυru. ³ A nzoɓ ka ko Zezu na munu ya le, ka do bay tem ka uru saa luo ηγερωυru ya. Nzoɓke ku na do bay tem taa nzoɓ tul ngani Kri zu. Baari na, i laa bay ka se tul nzoɓ tul ngani Kri ka'a vika na ro, a le, timbeɗe key na, ka do tusiri key doɗ ro. ⁴ A roo le, baari ka i ba vu-iri na, i ba taa ηγερωυru, a i mba tul nzoɓri ka i di suo-ri ba nzoɓ yaana bay saa nzaa ηγερωυru,

ḡay ʒi ʒe, Tem ʒgerewuru ká ì d̄oƙe na, h̄urusuo-ε kal tul-e taa ʒgeret̄emndaya ká d̄o bil law nzoḡ tukel̄eri key. ⁵ Bari nzoḡbri ká i d̄i s̄uò-ri ḡa nzoḡ yaaṅa ḡayri saa nzaa ʒgerewuru na, i ḡa nzoḡ taa tukel̄eri key. Saṅke mini ze, ḡay ḡáa ḡari d̄o munu ḡa taa nzoḡ tukel̄eri ḡa nzoḡ tukel̄eri na i te suku-ri í láake ḡay ḡari na. ⁶ A naari ʒe, náa ḡári taa ʒgerewuru. Nzoḡ ká tuu ʒgerewuru na, ka laa ḡay naari. A nzoḡ ká ḡa taa ʒgerewuru ya laa ʒe, ka ti láa ḡay naari ya. Be mini ze, náa kókokeri nzoḡ ká d̄o ḡáy Tem ʒgerewuru ká ḡaa suo ḡay, ḡáy nzoḡ ká d̄o ḡáy tem taa úla nzoḡ na.

Náa hiiri k̄i

⁷ Baarì vu-iri ká mì k̄o rì ḡa nzoḡ nun-i na, náa hiiri k̄i ḡa lie ḡa lew, ḡay ʒi ʒe, law ini na uru saa luo ʒgerewuru. Nzoḡ ká d̄aa law ini z̄iṅ nzoḡbri ʒe, ka ḡa vu ʒgerewuru, a tuu ʒgerewuru na ta-taṅ. ⁸ A nzoḡ ká d̄aa law ini z̄iṅ nzoḡbri ya ʒe, ka tuu ʒgerewuru nd̄iṅ mini kara ya mgb̄aṅ, ḡay ʒi ʒe, ʒgerewuru ḡa nzoḡ law ini. ⁹ Ì k̄o, fe ká ʒgerewuru d̄aa a k̄iƙe naari bawda law ini ḡe na ze d̄o key: ka pie Vi-e ká ḡa leḡ mb̄iṅ kek̄leƙ na ḡa ni vi tusiri key ḡay haṅa ḡo, ḡáy faa ḡe na, náa k̄awkeri ḡáy kumnun. ¹⁰ Law inike na, ḡa naari ze náa hiiri ʒgerewuru pola na munu ya. Roo ʒe, ḡa ḡe k̄i ze ka hii naari, a pie Vi-e ḡa ni ví mbi s̄uò-ε ḡa vuy *fe poy ká tul puu say huḡ, a púoke mb̄ol feyaa naari. ¹¹ Be ze, baarì vu-iri ká mì k̄o rì ḡa nzoḡ nun-i na, munu ká ʒgerewuru hii naari ḡamba tasiri na, naari k̄i h̄oy kara, d̄o nun haṅa náa híiri k̄i ḡa lie ḡa lew nd̄aw. ¹² ʒgerewuru na, nzoḡ mb̄iṅ mini kara k̄o ni ḡáy nun-ε ya r̄oḡay; ze munu h̄oy kara, zad̄ka náa hiiri k̄i ḡa lie ḡa lew ʒe, ʒgerewuru zuo z̄iṅ naari nd̄aw, a law ini ḡe h̄oy kara yaa bil law naari k̄pol k̄pol a d̄o ḡáy zad̄e nzed̄em. ¹³ Fe ká kiε mii, náa zuōri z̄iṅ ʒgerewuru, a ḡe

hoy kara ka zuo zih naari ndaw na, be ze ba Tem be ka'a ha naari na. ¹⁴ Buru ko ndaw mii, Baa Hgerewuru pie Vi-e ha ni vi yaa nzebri ka tusiri key. Ba fe ka buru ko bay nun buru, a buru ba nzoɓ bay nasike. ¹⁵ Nzoɓ ka baa mii, Zezu ba Vu Hgerewuru le, Hgerewuru zuo zih ni, a be hoy kara ka zuo zih Hgerewuru ndaw. ¹⁶ Be mini ze, naari na naa kori law ini ka Hgerewuru mgba zih naari ka naa daari law naari bo di na. Hgerewuru ba nzoɓ law ini. Nzoɓ ka ba nzoɓ mgbaka ini le, ka zuo zih Hgerewuru, a Hgerewuru kara zuo zih nzoɓke na ndaw. ¹⁷ Zafka law ini Hgerewuru yaa bil law naari kpol kpol a do bay zafɛ nzedem le, nam kuh sal bay na, naa dokori pol-e bay law toko ya, bay ji le, kaw naari ka tusiri key na do munu ka taa Zezu *Krisi. ¹⁸ Nzoɓ ka Hgerewuru hii ni na, hie ti mgbaka ni ya. Zafka law ini Hgerewuru yaa bil law nzoɓ kpol kpol a do bay zafɛ nzedem le, hie ti zih faa rii bil law-ε mbaa. I ko, nzoɓ ka daa hie na, ker a baa mi, bay a mgbaka tul beri. Be ze, nzoɓ ka hie mgba ni na, law ini Hgerewuru yaa bil law-ε kpol kpol a do bay zafɛ nzedem ka di ya. ¹⁹ A naari le, naa bari nzoɓ law iniri, bay ji le, Hgerewuru hii naari pola defkre. ²⁰ Zafka nzoɓ baa mii, beri hii Hgerewuru, roo a fuy yu-ε le, ka ba nzoɓ kuf bay. Tusuεke le, nzoɓ ka hii yu-ε ka'a ko ni bay nun-ε na ya waa, a daa mina ndaw roo, a hii Hgerewuru ka'a ko ni ya le? ²¹ I ko, *bol kusol ka Krisi ki suo-ε ha naari na ze do key: nzoɓ ka hii Hgerewuru na, ndaf bay hana ni ka hii yu-ε ndaw.

5

Mbaka tul tukεle

¹ Nzoɓ haa haa ka daa law-ε bo tul Zezu, a ko ni ba *Krisi, nzoɓ ka Hgerewuru waa bay pie ni vi yaa nzebri le, ka ba vu Hgerewuru. A nzoɓ ka hii baa led le, ka hii

vi-eri na ndaw. ² Ì kò, faa ká náa kókeri mii, náa hiiri vu ñgerewuru na ze dfo key: náa hiiri ñgerewuru, a náa dfaari vu mbom bo tul bol kusol-eri. ³ Tusueke le, híi ñgerewuru na, ba dfaa vu mbom bo tul bol kusol-eri. A bol kusolkeri ku na ba sofa ká hii bamba ya, ⁴ bay ii le, nzobri riw bele ká i ba vu ñgerewuru na, i maa bay mbaka tul feri ká tukεε key. Náa mbári tukεε na báy faa dfaa law bo tul Zezu. ⁵ A waa, nzob ve ze maa mbaka tul tukεε na le? Ba be huο-ε hoy ká kò Zezu ba Vu ñgerewuru.

Nasi bay ká se tul Zezu

⁶ Zezu *Krisi na, ba be ká'a vi tusiri key, a ha ri dfaa tul-e nduo mbii, a sím be uo yaw yaw ká tul puu say hudf. Ba mbii ku kị hoy ze, kiε bay nasike ya, roo le, ba mbii báy sím sídì bele*. A Tem ñgerewuru kị sùo-ε kara baa nasi bayke ndaw mii, fekeri ku na dfo ba tusue kị, bay ii le, Tem ñgerewuru na ba tusue bay. ⁷ Be mini ze, fe nasi baykeri na ba say, ⁸ Tem ñgerewuru ndaw, mbii ndaw, rɔɔ sím ndaw pi. Fekeri riw bele ku na zuɔ zinj kị mbijw hoy. ⁹ Naari na, zadka nzobri baa nasi bay fe le, náa yaari bayke, roo le, nasi bay ñgerewuru na mba tul-e be nu ku báy. Ba be na kị ze ka ba nzob nasi bay ká se tul Vi-e na. ¹⁰ Nzob ká dfaa law-ε bo tul Vu ñgerewuru le, nasi bayke key na dfo bil law-ε. A nzob ká dfaa law-ε bo tul bay ká ñgerewuru baa na ya le, ka dī ñgerewuru ba nzob kúdf bay, bay ii le, ka yaa bay ká'a baa se tul Vi-e na ya. ¹¹ Ì kò, nasi bay ká ñgerewuru baa ha naari na ze dfo key: ñgerewuru ha naari kumnun ká dfo bannguɔ. Káw báy kumnunke ku na, dfo báy faa Vi-e. ¹² Nzob ká zuɔ zinj

* ^{5:6} ^{5.6} Ká za d ni key na «mbii» kiε dfaa tul Zezu nduo mbii, a sím laa le, kiε hudf Zezu ká tul puu say hudf.

Vi-e na, ka *ɔ*o *ɔ*ay kumnunke na; a nzo*ɔ* ka zuo zii ni ya *ɛ*, kumnunke na *ɔ*a taa *ɔ*e ya.

Sii tul bay

¹³ Baari ka *i* *ɔ*aa law-r*i* *ɔ*o tul Vu *ŋ*gerewuru na, mi *ɔ*aa mbede se tul fe niri key ha r*i* *ɔ*ay ha*ŋ*a r*i* k*o*ke ta-ta*ŋ* mii: *i* *ɔ*o *ɔ*ay kumnun ka *ɔ*o *ɔ*a*ŋ*uo na. ¹⁴ Ka pol *ŋ*gerewuru na, naa ti *ɔ*okori *ɔ*i *ɔ*ay law t*o*ke ya, *ɔ*ay *i* *ɛ*, naa k*o*ri ta-ta*ŋ* *ɔ*a tusue *k*i: za*ɔ*ka naa v*b*iri ni fe *ɔ*ay faa law hiiya *ɔ*e *ɛ*, ka laa naari. ¹⁵ Munu ka naa k*o*ri ta-ta*ŋ* ndaw mii, *ŋ*gerewuru laa *ɔ*ay feri riw bele ka naa v*b*iri ni na, naa k*o*ri ndaw, feri ka naa v*b*iri ni na, naa zii ro.

¹⁶ Za*ɔ*ka nzo*ɔ* ko yu-*ɛ* *ɔ*aa feyaa ka se zii ni *ɔ*a za*ɔ* hu*ɔ* ka *ɔ*o *ɔ*a*ŋ*uo ya *ɛ*, nda*ɔ* *ɔ*ay *ɔ*aa nzaa *ɔ*ay kere *ɔ*ay tul-e, *ɛ*, *ŋ*gerewuru a ha*ŋ*a ni k*aw* *ɔ*ay kumnun. Mi *ɔ*aa *ɔ*ay key na se tul nzo*ɔ*bri ka *i* ge*ɔ*e tul feyaa ka ha ri se *ɔ*a za*ɔ* hu*ɔ* na ya. Tusueke *ɛ*, feyaa ka ha nzo*ɔ* se *ɔ*a za*ɔ* hu*ɔ* na *ɔ*o *ɔ*i ku, roo *ɛ*, mi baka r*i* *ɔ*ay ha*ŋ*a r*i* *ɔ*aa nzaa *ɔ*ay kere *ɔ*ay tul nzo*ɔ* ka *ɔ*aa munu ku na ya. ¹⁷ Fe *ɔ*aa kaayari riw bele na *ɔ*a feyaa. Roo *ɛ*, feyaari riw bele na ha nzo*ɔ* se *ɔ*a za*ɔ* hu*ɔ* ya.

¹⁸ Naa k*o*ri ndaw, nzo*ɔ* ka *ɔ*a vu *ŋ*gerewuru na ti ge*ɔ*e tul feyaa ya, *ɔ*ay *i* *ɛ*, Zezu, Vu *ŋ*gerewuru ze ko*ɔ* ni, a *ŋ*geretemndaya na ti mgbaka ni ve*ɔ*, a *ɔ*aa fe seke zii ni ya. ¹⁹ Naa k*o*ri ndaw, naari na, naa b*ari* taa *ŋ*gerewuru, a nzo*ɔ* tuk*ɛ*eri riw bele na, *ŋ*geretemndaya ze re mbay ka tul-ri. ²⁰ Naa k*o*ri ndaw, Zezu Vu *ŋ*gerewuru na vi tusiri key, a ha naari nun nze*m* *ɔ*ay ha*ŋ*a naa tuuri *ŋ*gerewuru taa tusueke. Naari na, naa zuo*ri* zii *ŋ*gerewuru taa tusue *ɔ*ay faa Vi-e Zezu *Krisi. Be na, ka *ɔ*a *ŋ*gerewuru taa tusue, a *ɔ*a k*aw* *ɔ*ay kumnun ka *ɔ*o *ɔ*a*ŋ*uo na.

²¹ Be mini ze, yu-iri, *i* nze *ɔ*ay suo-ri! Nda*ɔ* *ɔ*ay ha*ŋ*a r*i* puo wuru taa go*ɔ*b go*ɔ*bkeri ya.

Mbede sáka kuni fie
New Testament in Kuo

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kuo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 Jun 2022 from source files dated 28 May 2022

1bae8b8b-6141-55e9-b352-adf7a01da5f4